

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
t.a.v. Mevrouw C. Schouten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Betreft: *Opnemen landschapselementen in hectarevergoeding GLB*

Geachte mevrouw Schouten,

Boeren hebben ambitie en mogelijkheden om de kwaliteit van landschapselementen zoals heggen, houtwallen en singels te verbeteren. Deze staat in Nederland sterk onder druk. Het belang van dergelijke elementen voor natuur, biodiversiteit w.o. insecten en landschap staat buiten kijf. Deze situatie is niet te rijmen met het feit dat de kansen die het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) biedt voor bescherming van dergelijke elementen door boeren niet worden benut en doet bovendien geen recht aan de inspanningen die boeren verrichten t.b.v. ecosysteemdiensten.

In de huidige tranche van het GLB houdt Nederland landschapselementen buiten de subsidiabele oppervlakte van pijler 1. De EU biedt lidstaten echter wel mogelijkheden om deze elementen in de hectarevergoedingen op te nemen en omringende landen als België, UK, Duitsland en Frankrijk maken hier dan ook gebruik van. Daarmee erkennen die landen dat landschapselementen een structureel onderdeel zijn van de agrarische bedrijfsvoering.

Door landschapselementen buiten de vergoedingen te houden zijn zij voor de boeren uitsluitend een niet-productieve last. Dit wordt nog verergerd doordat RVO gebruik maakt van luchtfoto's om de subsidiabele oppervlakte te bepalen, waardoor boomkruinen, schaduwranden en waterstandfluctuaties de subsidiabele oppervlakte onterecht verkleinen. Boeren die desondanks deze elementen toch onderhouden krijgen daar, ondanks het feit dat er naar wordt verwezen in de cross compliance en goede landbouwpraktijken, geen beloning voor terug.

Tevens leidt de huidige werkwijze tot onnodige administratieve lasten voor boeren en agrarisch natuurbeheer collectieven. Wij verzoeken u dan ook om landschapselementen alsnog voor de toekenning van areaalgebonden rechtstreekse betalingen op te nemen als deel van het subsidiabele areaal, zoals aangegeven in de gedelegeerde verordening Nr. 640/2014 van de Europese Commissie.

Het opnemen van landschapselementen bij de subsidiabele oppervlakte voor actieve agrariërs, heeft marginale gevolgen voor de hectare vergoeding. Een eerste schatting geeft aan dat het oppervlak van in te zetten landschapselementen slechts gering is ten opzichte van een totaal van bijna 1,9 miljoen ha subsidiabele oppervlakte nu. Daardoor zal de hectare vergoeding slechts heel weinig veranderen (minder dan € 2 per ha). Voor de boeren die wel landschapselementen inzetten maakt het een groot verschil. Zij krijgen hiermee een beloning voor hun inspanningen voor landschapselementen d.m.v. extra hectarevergoedingen. Meer in het algemeen biedt het de agrarische sector de gelegenheid zijn rol als beheerder van het landschap beter te laten zien. Maar doorslaggevend is dat hiermee de kwaliteit van het landschap is gediend. Een maatregel die uitstekend past bij het verbinden van landbouw, natuur en voedselkwaliteit.

Graag gaan wij, in gezamenlijkheid met betrokken partijen en uw ministerie, in overleg over de wijze waarop dit geïmplementeerd kan worden.

Hoogachtend,

Jaap Dirkmaat
Directeur Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Hank Bartelink
Directeur-bestuurder LandschappenNL

Ingrid van Huizen
Portefeuillehouder Natuur- en Landschapontwikkeling LTO Nederland

A.W. Datema,
Voorzitter BoerenNatuur

Mede namens:

Titia Zonneveld, Voorzitter SoortenNL en Directeur/Bestuurder Vlinderstichting

Bjørn van den Boom, Hoofd Public Affairs Natuurmonumenten

Berend Pastoor, Directeur Federatie Particulier Grondbezit

Egbert Jaap Mooiweer, Rentmeester Stichting Twickel